

חטיפת ההנדלה: פיראטיות בשירות רצח עם בתוך רעב מכוון בעזה

בליל ה-26 ביולי 2025, כוחות הצי הישראלי חטפו את **ההנדלה**, כלי שיט אזרחי תחת דגל נורווגי שהוביל סיוע הומניטרי לעזה. הספינה, שהופעלה על ידי קואליציית צי החירות, הייתה במרחק **40 מייל ימי מחופי עזה** – **במים בינלאומיים** – כאשר יורטה על ידי ספינות מלחמה ישראליות. על הסיפון היו **21 אזרחים** מיותר מתריסר מדינות: חברי פרלמנט, רופאים, עורכי דין, עיתונאים, מהנדסים ופעילי זכויות אדם. משימתם הייתה פשוטה: להביא מזון ותרופות נחוצים בדחיפות לילדים הרעבים בעזה.

במקום זאת, הם נחטפו באלימות על ידי אחד הצבאות החמושים ביותר בעולם.

ההנדלה אינה רק קורבן נוסף של תוקפנות ישראלית. היא סמל לכמה רחוק הלך המצור הזה – וכמה נכשל העולם לפעול.

הרעב המכוון בעזה

מאז **3 במרץ 2025**, ישראל הטילה **מצור מלא** על עזה. ללא מזון. ללא דלק. ללא מים. ללא תרופות. התוצאה מוכרת כעת ברחבי העולם **כרעב בשלב 5** – הסיווג הקטסטרופלי ביותר בסולם הסיווג המשולב לביטחון תזונתי (IPC).

ילדים מתים מרעב מדי יום. משפחות שלמות קמלות. השורדים סובלים מנזקים בלתי הפיכים: תינוקות עם מוחות מעוכבים, מבוגרים עם איברים כושלים. זה לא נזק משני. זו מדיניות.

שימוש ברעב כנשק מלחמה הוא **פשע מלחמה**. כאשר הוא מופעל במטרה להשמיד אוכלוסייה כולה או חלק ממנה, הוא הופך ל**רצח עם** – כפי שהוגדר בסעיף II(c) של **אמנת רצח העם**:

”הטלת תנאי חיים על קבוצה באופן מכוון שמטרתם להביא להשמדתה הפיזית, כולה או חלקה.”

ההנדלה: משימה אזרחית שהותקפה

ההנדלה הייתה ספינת דיג באורך 20 מטר ששטה תחת **דגל נורווגי**, ונשאה מטען הומניטרי: **תחליף חלב לתינוקות, מזון, חיתולים וציוד רפואי**. 21 הנוסעים כללו:

- **כריסטיאן סמולס** (ארה"ב) – מארגן עבודה ומייסד איגוד העובדים של אמזון
- **חוויזה ערף** (ארה"ב) – עורכת דין לזכויות אדם ופעילה פלסטינית-אמריקאית
- **אמה פורו וגבריאלי קתלה** (צרפת) – חברות פרלמנט צרפתי מכהנות
- **קלואי לודן** (בריטניה) – מדענית לשעבר של האו"ם שהתפטרה כדי להצטרף למשימה
- **אנטוניו לה פיצ'ירלה** (איטליה) – מארגן צדק חברתי בשטח

הספינה לא היוותה איום על ישראל. היא הייתה לא חמושה. היא הייתה שקופה לגבי מסלולה וכוונותיה. יעדה לא היה ישראל, אלא **עזה**.

אף על פי כן, ישראל תקפה אותה. **תקשורת חיה נותקה בשעה 23:43 לפי שעון מזרח אירופה**. הספינה נכבשה בכוח, הנוסעים נעצרו והסיוע הוחרם.

פיראטיות לפי החוק הבינלאומי

ההנדלה נתפסה במים בינלאומיים, הרחק מתחום השיפוט הטריטוריאלי של כל מדינה. לפי סעיף 101 של אמנת האומות המאוחדות בדבר דיני הים (UNCLOS), זה נחשב כפיראטיות:

”כל מעשה לא חוקי של אלימות או מעצר... בים הפתוח כנגד ספינה אחרת.”

לישראל לא הייתה זכות חוקית לעלות על הספינה או להסיט אותה. ההנדלה הייתה כלי שיט אזרחי תחת דגל זר. תפיסתה בכוח צבאי, ללא תהליך משפטי, הייתה פיראטיות מדינית.

זה לא היה אכיפת גבולות. זו הייתה הפללה של סיוע הומניטרי.

לישראל אין טענה חוקית על מימי עזה

ישראל טוענת שהמצור שלה חוקי. אך לפי החוק הימי הבינלאומי, הוא לא.

- לפי סעיף 2 של UNCLOS, רק מדינה חופית ריבונית יכולה לשלוט בים הטריטוריאלי שלה
- ישראל אינה טוענת לעזה כחלק משטחה
- לכן, אין לה סמכות חוקית על המים הטריטוריאליים של עזה – שלא לדבר על הים הפתוח

בשנת 2024, בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) פרסם חוות דעת מיעצת שחזקה כי הכיבוש הישראלי של השטח הפלסטיני אינו חוקי. המצור הימי שלה – המונע ממזון וסיוע רפואי להגיע לאזרחים – אינו אמצעי ביטחוני לגיטימי. זו צורה של ענישה קולקטיבית, האסורה על פי החוק ההומניטרי הבינלאומי.

התערבות צבאית לשבירת המצור אינה תוקפנות נגד ישראל, כי לישראל אין טענה טריטוריאלית חוקית על מימי עזה. התערבות למסירת סיוע הומניטרי תשיב את הריבונות הפלסטינית, ולא תפר את הריבונות הישראלית.

חובתה של ישראל לספק סיוע – והפרתה המכוונת

ככוח כובש בעזה, ישראל מחויבת על ידי:

- אמנת ז'נבה הרביעית, סעיף 55: מחייבת כוחות כובשים להבטיח גישה למזון ותרופות
- החוק ההומניטרי הבינלאומי המנהגי: אוסר על שימוש ברעב כנשק
- דוקטרינת האחריות להגן (R2P): דורשת פעולה בינלאומית כאשר מדינה נכשלת בהגנה על אוכלוסייתה מפני זוועות המוניות, כולל רצח עם

ישראל לא רק נכשלת במילוי חובות אלה – היא מפרה אותם במכוון. והיא מענישה אחרים על ניסיון לעזור.

בינואר ומרץ 2024, בית הדין הבינלאומי לצדק הוציא צעדים זמניים מחייבים, שהורו לישראל:

”לאפשר מתן שירותים בסיסיים וסיוע הומניטרי דחוף כדי לטפל בתנאי החיים הקשים שאיתם מתמודדים הפלסטינים ברצועת עזה.”

תפיסת ההנדלה היא הפרה ישירה של הוראות אלה.

מה קרה לצוות?

בניגוד למשימת **מדלין** הקודמת – שבה 12 אנשי צוות נאלצו לחתום על מסמכים שטענו שהם "נכנסו לישראל באופן לא חוקי" לפני שגורשו – **21 אנשי הצוות של ההנדלה עדיין מוחזקים** נכון לכתיבת שורות אלה.

לא הוגשו כתבי אישום פליליים.

אך על פי דיווחים, ישראל מנסה את אותה פארסה: לכפות על צוות **ההנדלה** לחתום על מסמכים שטוענים שהם "נכנסו לישראל באופן לא חוקי", למרות שהם **נחטפו במים בינלאומיים**. יעדם היה עזה, לא ישראל. חתימה על מסמכים אלה אינה תהליך משפטי – זו זיוף שנועד למחוק את פשע החטיפה וליצור עקבות נייר של חוקיות מזויפת.

החובה המשפטית והמוסרית לפעול

לפי **אמנת רצח העם, חוקת בית הדין הבינלאומי לצדק וR2P**, לכל המדינות החתומות יש חובה מחייבת:

- **למנוע רצח עם**
- **לקיים את פסיקות בית הדין הבינלאומי לצדק**
- **להגן על אזרחים ומשימות הומניטריות**

חובה זו **כוללת שימוש בכוח, במידת הצורך**, כדי לעצור רעב המוני ולפתוח גישה לסיוע. כאשר משימות סיוע שלוות כמו **ההנדלה** מותקפות, מדינות אחרות אינן רק רשאיות להתערב – הן **מחויבות** לעשות זאת.

איפה היה הצי הנורווגי?
איפה היו ספינות האיחוד האירופי?
איפה היו החותמים על אמנת רצח העם?

לשתוק פירושו להפוך לשותף.

מסקנה: תנו לעזה לחיות

חטיפת **ההנדלה** היא קו במים. לא רק עזה נחנקת. זהו העיקרון שאנשים לא צריכים לרעוב רק משום שנולדו במקום הלא נכון. זהו העיקרון שסיוע אינו פשע. זו האמונה שהחוק חשוב יותר מכוח גס.

מעשיה של ישראל הם **פיראטיות, טרור ורצח עם** – לא מפני שפעילים אומרים זאת, אלא מפני שהחוק אומר זאת.

העולם חייב לפעול עכשיו:

- **לשחרר את צוות ההנדלה מיד**
- **לסיים את המצור**
- **ללוות משימות סיוע עתידיות עם הגנה ימית במידת הצורך**
- **להחזיק את ישראל באחריות בבתי משפט בינלאומיים**

ילדי עזה מתים מרעב. החוק לצידם. גם האנושות חייבת להיות.